

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI**

**SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI,
CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI**

Ro'yxatga olindi:
№ BD-60410100-2.12
« 29.08 » 2025-yil

“TASDIQLAYMAN”
O'quv ishlari bo'yicha prorektor
professor A.A.El'murodov
« 29.08 » 2025-yil

**FERMER XO'JALILKARIDA BUXGALTERIYA HISOBINING
SODDALASHTIRILGAN TIZIMI ISHCHI O'QUV DASTURI (SILLABUSI)
(sirtqi ta'lim shakli uchun)**

Bilim sohasi:	400000	-	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta'lim sohasi:	410000	-	Biznes va boshqaruv
Ta'lim yo'nalishi:	60410100	-	Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo'jaligida)

Samarqand –2025 yil

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 2021-yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

A.I.Alikulov – SamDVMChBU “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası professori, i.f.d.

Sh.X.Yuldashev – SamDVMChBU “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrası assistenti.

Taqrizchilar:

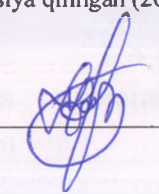
Toshnazarov S. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti “Buxgalteriya hisobi” kafedrası mudiri, i.f.d., professor

Mardonov M. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti Samarqand filiali “Buxgalteriya hisobi va statistika” kafedrası mudiri i.f.b.f.d. (PhD), dotsent

Fanning ishchi o'quv-dasturi (sillabusi) “Buxgalteriya hisobi va audit” kafedrasining 2025-yil 28 08 dagi № 1 - son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: **U.T.Eshmuradov**

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) “Iqtisodiyot” fakulteti kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2025-yil 27 08 № 1 - sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi **A.I.Alikulov**

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i **Sh.X.Qurbanov**

Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga ega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar
universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: **FXBHSTE4404**
Fan nomi: **Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan tizimi**

Semestr/yil: **10-semestr/2025-2026 o'quv yili**
Kafedra: **Buxgalteriya hisobi va audit**
Soatlar/kreditlar: **4,0 ECTS (20 auditoriya soati, 100 soat mustaqil ta'lim)**

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
10	10	100	120

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:

Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan

Talablar:

Fan uchun mas'ul kafedra: **Buxgalteriya hisobi va audit**

Instruktor to'g'risida ma'lumot:

Professor, i.f.d. A.I.Alikulov

Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMChBU, 4-o'quv binosi, 410-xona**

Telefon: +99899-702-41-04 ish telefoni; mobil: +99899-702-41-04

E.mail. Yuldoshev@mail.ru Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I. Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarda fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining shakllanishi, buxgalteriya hisobining xo'jalik yurituvchi subyektlarning pul ifodasida aks ettiriladigan xo'jalik mablag'lari va ularning kelib chiqish manbalari, ularning xo'jalik yuritish jarayonidagi harakati, xo'jalik muomalalarini hisobga olish, ularni hujjatlashtirish va umumlashtirish, korxona (tashkilot, muassasa)larning mulkiy, moliyaviy faoliyati va ular to'g'risidagi to'liq-ishonarli ma'lumotlarni shakllantirish hamda taqdim etish, buxgalteriya hisobini tashkil qilish, uning me'yoriy huquqiy asoslari bo'yicha yo'nalish profiliga mos bilimni shakllantirish.

II. Fanning vazifasi – talabalarga fermer xo'jaliklari mablag'lari, ularning tashkil topish manbalarining harakatini to'g'ri aks ettirish, hisobotlarni tuzish, korxonalarda buxgalteriya hisobi yordamida shakllanadigan davriy, moliyaviy hisobot ma'lumotlarini realigini ta'minlash, tashkilotlar bilan hisoblashishlarni to'g'ri tashkil qilishni davlatimiz qonunlari, hukumat qarorlari, fermer xo'jaliklariga doir me'yoriy hujjatlar asosida o'rgatish, talabalarning amaliy faoliyatida olgan bilim,

ko'nikmalarini kasbiy faoliyatida qo'llay olishiga erishishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

- xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda buxgalteriya hisobining nazariy asoslarini, unda qo'llaniladigan asosiy tamoyillar, usullari haqida *tasavvurga ega bo'lishi*;

- xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda buxgalteriya hisobiini tashkil etish, xo'jalik mablag'lari va ularning tashkil topish manbalarining harakatini hujjatlarda qayd etish, buxgalteriya hisobi schyotlari va hisob registrilarida o'z vaqtida va to'g'ri aks ettirish *ko'nikmalariga ega bo'lish*;

xo'jalik yurituvchi sub'yektlarda me'yoriy-huquqiy hujjatlar asosida buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish, moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari asosida moliyaviy hisobotlarni tayyorlash va taqdim etish hamda buxgalteriya hisobi bo'yicha professional darajada amaliyotda qo'llash *malakasiga ega bo'lishi kerak*.

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, boshqa tarmoqlarda buxgalteriya hisobi va tahlilining xususiyatlari bo'yicha chop etilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimni baholash tizimini joriy etish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan tizimi" kursini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil etish.

Muammoli ta'lim.

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1. "Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan tizimi" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	mavzulari	rejasi	soat
1-modul. Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi			

paydevoridir. -Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021 yil. – 36 bet.

7. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. -Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022 yil.

8. O'zbekiston Respublikasining qonuni. Buxgalteriya hisobi to'g'risida (yangi tahrirda). O'RQ-404-son, 13.04.2016 y.

9. Xo'jalik yurituvchi sub'yektlar moliyaviy-xo'jalik faoliyatining buxgalteriya hisobi schyotlar rejasi va uni qo'llash bo'yicha Yo'riqnoma. 21-son BHMS. Adliya vazirligi tomonidan 09.09.2002 y., 1181-1-son bilan ro'yxatga olingan.

10. Каримов А.А., Курбанбаев Ж.Э., Жуманазаров С.А. Бухгалтерия হিসоби. - Т.: "Иқтисод-молия", 2019.

Axborot manbalari

11. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali

12. www.mineconomy.uz – O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti

13. www.norma.uz – ахборот-ҳуқуқий портал

14. www.ifac.org. – Buxgalterlarning xalqaro federatsiyasi

VIII. Baholash

Talabalarining fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:

Xulosa va qaror qabul qilish;

Ijodiy fikrlar olish;

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:

Mustaqil mushohada yurita olish;

Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho;

Mohiyatini tushunish;

Bilish, aytib berish;

Tasavvurga ega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:

		amaliy topshiriqlarni bajarish	
10.	Buxgalteriya hisobining schotlari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
11.	Buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
12.	Korxonaning hisob siyosati	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
13.	Buxgalteriya hisobi rivojlanishining tarixiy jihatlari	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
14.	Korxonaning hisob siyosati	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
15.	Buxgalteriya hisobi rivojlanishining tarixiy jihatlari	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
16.	Buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
17.	Xo'jalik hisobining mohiyati va boshqaruv tizimidagi ahamiyati	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	4
Jami			100

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1. Do'smurotov R.D. Buxgalteriya hisobi nazariyasi. –T.: «Fan va texnologiya», 2013.
2. Хашимов Б.А. Теория бухгалтерского учета. –Т.: “Иктисодиёт”, 2022.
3. Хасанов Б.А., Хашимов А.А. ва бошқ. Бухгалтерия ҳисоби. –Т.: “Иктисодиёт дунёси”, 2021.

Qo'shimcha adabiyotlar

4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. 2022-2026 yillarga mo'ljallangan Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasini “Insonga e'tibor va sifatli ta'lim yili”da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to'g'risida. 2023-yil 28-fevral, PF-27-son.
5. Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. -Toshkent: “Tasvir” nashriyot uyi, 2021 yil.
6. Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezigulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning

fanining predmeti va obyektlari.			
1.1	Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi fanining predmeti va obyektlari.	1.1.1. Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi predmeti va obyektlari 1.1.2. Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi fanining predmeti va obyektlari haqida tushuncha, buxgalteriya hisobi va hisobot obyektlari namunaviy ro'yxatining tavsifi	2
1.2	Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobini me'yoriy tartibga solish tizimi	1.2.1. Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobini me'yoriy tartibga solish tizimi va uning asosiy elementlari 1.2.2. Fermer xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobining buxgalteriya sohasiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlari.	2
1.3	Buxgalteriya hisobini xalqaro standartlarga muvofiq isloh qilish	1.3.1. Standartlar haqida tushuncha, ularning ahamiyati, asosiy qoidalari va printsiplari 1.3.2. Moliyaviy hisobotning xalqaro standartlari: zaruriyat, muammolar, rivojlanish istiqbollari. 1.3.3. Buxgalteriya hisobi va hisobotining standartlari: tushunchasi, turlari, joriy qilish tartibi.	2
2-modul. Buxgalterning kasbiy (professional) va axloqiy majburiyatlari			
2.1	Buxgalterning kasbiy (professional) va axloqiy majburiyatlari	2.1.1 Professional buxgalterlar axloq kodeksi. 2.1.2. Buxgalteriya hisobi faoliyatini amalga oshirishga qo'yiladigan talablar 2.1.3. Xolislik uchun axloqiy talablar. Kasbiy majburiyatlarning ziddiyatlari.	2
2.2	Qishloq xo'jaligi korxonalarida buxgalteriya hisobi xususiyatlari	2.1.Qishloq xo'jaligi ishlab chiqarishining o'ziga xos xususiyatlari va uning hisobini tashkil etishga ta'siri. Ishlab chiqarish xarajatlari hisobining vazifalari. Ishlab chiqarish xarajatlarini turkumlash. 2.2.Ishlab chiqarish xarajatlarini hisobga olish va o'simlikchilik	2

		<p>mahsulotlari tannarxini hisoblash. Ishlab chiqarish xarajatlarini hisobga olish va chorvachilik mahsulotlari tannarxini hisoblash.</p> <p>2.3.Yordamchi va sanoat ishlab chiqarishlari xarajatlarini hisobga olish va mahsulot(ish va xizmatlar)lar tannarxini aniqlash.</p>	
Jami:			10

5.2. "Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan tizimi" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning			
№	mavzulari	Rejasi	soat
1.	Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi fanining predmeti va obyektlari.	<p>1.1.Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi predmeti va obyektlari</p> <p>1.2.Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi fanining predmeti va obyektlari haqida tushuncha, buxgalteriya hisobi va hisobot obyektlari namunaviy ro'yxatining tavsifi</p>	2
2.	Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobini me'yoriy tartibga solish tizimi	<p>2.1. Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobini me'yoriy tartibga solish tizimi va uning asosiy elementlari</p> <p>2.2. Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobining buxgalteriya sohasiga oid me'yoriy-huquqiy hujjatlar.</p>	2
3.	Buxgalterning kasbiy (professional) va axloqiy majburiyatlari	<p>3.1 Professional buxgalterlar axloq kodeksi.</p> <p>3.2. Buxgalteriya hisobi faoliyatini amalga oshirishga qo'yiladigan talablar</p> <p>3.3. Xolislik uchun axloqiy talablar. Kasbiy majburiyatlarning ziddiyatlari.</p>	2
4.	Korxonaning hisob siyosati	<p>4.1. Korxonaning hisob siyosati, uning ahamiyati va vazifalari</p> <p>4.2. "Hisob siyosati va moliyaviy hisobot" nomli 1-son BHMS mazmuni va amal qilish sohasi.</p>	2

		4.3. Korxonaning hisob siyosatini shakllantiradigan normativ hujjatlar va ish hujjatlar.	
5.	Buxgalteriya hisobi rivojlanishining tarixiy jihatlar	<p>5.1. Hisob (buxgalteriya hisobi)ni vujudga keltirgan shart-sharoitlar.</p> <p>5.2. Buxgalteriya hisobi (ikkiyoqlama yozuv)ning vujudga kelgan o'choqlari.</p> <p>5.3. Turkiy xalqlar tarixida hisob va hisobotning ildizlari.</p>	2
Jami:			10

VI. "Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan tizimi" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Hajmi (soatda)
1.	Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobi fanining predmeti va obyektlari.	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
2.	Fermar xo'jaliklarida buxgalteriya hisobining soddalashtirilgan hisobini me'yoriy tartibga solish tizimi	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
3.	Buxgalterning kasbiy (professional) va axloqiy majburiyatlari	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
4.	Korxonaning hisob siyosati	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
5.	Buxgalteriya hisobi rivojlanishining tarixiy jihatlar	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
6.	Buxgalteriya hisobi va hisobotini tashkil etish	Adabiyotlardan foydalanib amaliy topshiriqlarni bajarish	6
7.	Xo'jalik hisobining mohiyati va boshqaruv tizimidagi ahamiyati	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
8.	Buxgalteriya hisobi metodining elementlari	Adabiyotlardan konspekt qilib referat yozish	6
9.	Buxgalteriya balansi	Adabiyotlardan foydalanib	6